

[Etusivu](#) > ... > [Perhe- ja Perintöoikeudelliset Asiat](#) > [Lallinen Ulkomaille Muuttaminen Lasten Kanssa](#) > [Poland](#)

Lallinen ulkomaille muuttaminen lasten kanssa

Sisällön tuottaja:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Millaisissa tapauksissa vanhempi voi laillisesti viedä lapsen toiseen valtioon ilman toisen vanhemman suostumusta?

Vanhempainvastuu kuuluu periaatteessa kummallekin vanhemmalle yhteisesti. Tämä periaate vahvistetaan Puolan perhe- ja huoltajiuslain (*kodeks rodzinny i opiekuńczy*) 97 §:n 2 momentissa. Sen mukaan vanhemmat päättävät lapsen kannalta tärkeistä asioista yhdessä. Jos he eivät pääse asiasta sopimukseen, päätöksen tekee perhetuomioistuim (sąd opiekuńczy). Kumpikin vanhemmista voi päättää itsenäisesti, ilman toisen vanhemman suostumusta, vain asioista, jotka ovat lapsen kannalta vähemmän tärkeitä. Tällaisia lapsen kannalta tärkeitä asioita ovat Puolan tuomioistuinten oikeuskäytännön mukaan lapsen vieminen ulkomaille, joko pysyvästi tai tilapäisesti esimerkiksi lomaa varten.

Perhe- ja huoltajiuslain 97 §:n 2 momentin mukaan toinen vanhemmista voi viedä lapsen ulkomaille ilman toisen vanhemman suostumusta vain jos

1. toiselta vanhemmalta on riistetty vanhempainvastuu puolalaisen tuomioistuimen päätöksellä (perhe- ja huoltajiuslain 111 §);
2. toisen vanhemman vanhempainvastuu on keskeytetty puolalaisen tuomioistuimen päätöksellä (perhe- ja huoltajiuslain 110 §);
3. toisen vanhemman vanhempainvastuuta on rajoitettu (perhe- ja huoltajiuslain 109 §). Tuomioistuim päättää vanhempainvastuun rajoittamisesta sen mukaan, mikä parhaiten turvaa lapsen hyvinvoinnin. Vanhempainvastuuta voidaan rajoittaa muun muassa epäämällä toiselta vanhemmalta oikeus päättää lasta koskevista tärkeistä asioista tai joistakin tällaisista asioista yhdessä toisen vanhemman kanssa. Jos toiselta vanhemmalta on tällä tavoin evätty oikeus päättää lapsen asuinpaikasta yhdessä toisen vanhemman kanssa, hän ei voi vastustaa päätöstä siirtää lapsen asuinpaikka Puolasta ulkomaille.
4. vanhempien oikeuksia ja velvollisuuksia lapseen nähden on muutettu tuomioistuimen päätöksellä, joka koskee avioeroa (perhe- ja huoltajiuslain 58 §:n 1 ja 1 a momentti), avioliiton mitätöintiä (perhe- ja huoltajiuslain 58 §:n 1 momentti yhdessä sen 21 §:n kanssa) tai asumuseroa (perhe- ja huoltajiuslain 61 §:n 3 momentti). Sama koskee päätöksiä, jotka koskevat isyyden toteamista (perhe- ja huoltajiuslain 93 §:n 2 momentti), vanhempainvastuuta ja sen täytäntöönpanoa koskevan päätöksen muuttamista avio- tai asumuseroa tai avioliiton mitätöintiä tai lapsen ja vanhemman oikeudellisen siteen määrittämistä koskevan tuomion yhteydessä (106 §) ja vanhempainvastuun myöntämistä vain toiselle vanhemmalle, kun vanhemmat eivät asu yhdessä (107 §:n 1 ja 2 momentti). Tuomioistuim voi tällaisissa tapauksissa myöntää huoltajuuden vain toiselle vanhemmalle ja rajoittaa toisen vanhemman huoltajuuden koskemaan vain tiettyjä oikeuksia ja velvollisuuksia suhteessa lapseen. Jos avioeropäätöksen antava tuomioistuim myöntää huoltajuuden vain toiselle vanhemmalle, se ei tarkoita, että viimeksi mainitulla ei olisi lainkaan huoltajuutta, vaan että hän voi toimia huoltajana ainoastaan tuomioistuimen sallimissa rajoissa. Jos tuomioistuim on evännyt jommaltakummalta vanhemmalta oikeuden osallistua lapsen asuinpaikkaa koskevan päätöksen tekemiseen, toinen vanhempi, jolle lapsen huoltajuus on myönnetty, voi periaatteessa päättää siitä yksin (ks. kuitenkin kohta 2).

5. toisen vanhemman suostumusta ei tarvita myöskään silloin, kun kyseiseltä vanhemmalta on evätty oikeus päättää lapsen asuinpaikasta yhdessä toisen vanhemman kanssa sellaisen ulkomaisen tuomioistuimen päätöksen nojalla, joka on tunnustettu Puolassa.

2 Millaisissa tapauksissa toisen vanhemman suostumus on välttämätön lapsen viemiseksi toiseen valtioon?

Toisen vanhemman suostumus on välttämätön kaikissa muissa kuin edellisessä kohdassa mainituissa tapauksissa. Tällöin on kyseessä tilanne, jossa toisen vanhemman vanhempainvastuuta ei ole rajoitettu, tai jos sitä on rajoitettu, häneltä ei kuitenkaan ole evätty oikeutta päättää lapsen asuinpaikasta yhdessä toisen vanhemman kanssa. Puolan oikeuskäytäntö menee tässä suhteessa vielä pidemmälle. Puolan korkein oikeus on todennut asiassa III CZP 69/71 10. marraskuuta 1971 antamassaan ratkaisussa, että *alaikäisen lapsen muutto pysyvästi ulkomaille toisen vanhemman kanssa, jolle lapsen huoltajuus on myönnetty avioerotuomiossa, edellyttää perhetuomioistuimen lupaa, jos toinen vanhempi, jolle on myönnetty oikeus valvoa lapsen kasvatusta, ei ole ilmaissut suostumustaan lapsen poismuuttoon.* Jos tuomioistuin esimerkiksi avioeropäätöksen yhteydessä ei ole myöntänyt toiselle vanhemmalle oikeutta päättää lapsen asuinpaikasta yhdessä toisen vanhemman kanssa, sillä vanhemmalla, jonka oikeuksia on rajoitettu, on kuitenkin edellä mainitun tuomion nojalla oikeus vaatia lapsen paluuta, jos hän ei muutoin voisi käytännön syistä toteuttaa oikeuttaan pitää yhteyttä lapseen. Korkein oikeus katsoi asiassa III CRN 19/85 6. maaliskuuta 1985 antamassaan tuomiossa, että *lapsen vieminen ulkomaille lomanviettoon on lapsen kannalta tärkeä asia, johon tarvitaan kummankin huoltajana toimivan vanhemman suostumus, ja jos tällaista suostumusta ei ole, perhetuomioistuimen päätös.*

3 Jos toinen vanhempi ei anna suostumustaan lapsen viemiseen toiseen valtioon, vaikka tämä on välttämätöntä, miten lapsi voidaan viedä laillisesti?

Tällaisessa tapauksessa on saatava puolalaisen perhetuomioistuimen lupa lapsen poisviemiseen. Vanhempi voi hakea lupaa, jos häneltä ei ole riistetty vanhempainvastuuta eikä sitä ole keskeytetty. Hakija voi tehdä asiaa koskevan hakemuksen tuomioistuimelle itse, sillä tällaisissa tapauksissa asianajajan käyttäminen ei ole Puolan lainsäädännön mukaan pakollista. Hakemuksen käsittelee ensimmäisenä oikeusasteena alioikeuden (*sąd rejonowy*) perheoikeuden jaosto. Toimivalta kuuluu sille alioikeudelle, jonka tuomiopiirissä lapsen asuinpaikka on tai jossa tämä oleskelee.

4 Sovelletaanko väliaikaiseen poisviemiseen (esim. loma, terveydenhuolto) ja pysyvään poisviemiseen samoja sääntöjä? Jos sovelletaan, toimittakaa suostumuksen antamista varten tarvittavat lomakkeet.

Kuten edellä todetaan, toisen vanhemman suostumus tarvitaan myös lyhyttä ulkomaanmatkaa varten.

Puolassa ei ole käytössä lomaketta, jolla vanhempi voisi antaa suostumuksen lapsen ulkomaanmatkaa varten (pysyvää tai väliaikaista oleskelua varten). Suostumus voidaan näin ollen antaa vapaamuotoisesti. On kuitenkin suositeltavaa antaa suostumus kirjallisesti siltä varalta, että lapsen palauttamista varten nostetaan vuoden 1980 Haagin yleissopimukseen perustuva kanne. Suostumuksen laatimista varten voi olla hyvä kääntyä puolalaisen asianajajan, oikeudellisen neuvonantajan tai notaarin puoleen.

■ Päivitetty viimeksi: 29/12/2023

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.